

Anaerobe waterzuivering gaf het Friese watertechnologiebedrijf Paques internationaal voet aan de grond en het scala aan biotechnologieën groeide daarna gestaag. De Chinese vestiging, inmiddels groter dan de thuisbasis in Balk, bleek de reddingsboei in moeilijke tijden. Onder de noemer 'revitalizing resources' zet directeur Rob Heim de strategie uit om het 50-jarige familiebedrijf de toekomst in te loodsen.

Rob Heim: 'Anaerobe zuivering blijft onze core business' (foto: Rinske Geertsema, Paques)

TERUGWINNEN VAN GRONDSTOFFEN

Over de jaren heeft Paques diverse biotechnologieën ontwikkeld waarmee specifiek stoffen kunnen worden teruggewonnen:

- Biopaq – biogas
- Thiopaq – zwavel
- Phospaq – fosfaat
- Sulfateq – metalen zoals bijv. zink en koper

'Dat Paques nog steeds een familiebedrijf is, maakt het ook heel bijzonder'

Directeur Rob Heim loodst Paques met internationale groeistrategie door crisis

'Toch blijven we een echt Nederlands bedrijf'

Door Jac van Tuijn

"We durven nieuwe paden te betreden, maar we innoveren niet om het innoveren", zegt Rob Heim stellig. De strategie van de directeur van watertechnologiebedrijf Paques is helder: "Ons doel is nieuwe waterzuiveringstechnologie te ontwikkelen waar vraag naar is en installaties te leveren die werken in de praktijk."

Heim is sinds vier jaar directeur van Paques, met zijn hoofdvestiging in het Friese plaatsje Balk. In 2010 bestond het bedrijf vijftig jaar. Heim greep het jubileumjaar aan voor een verscherping van de communicatiestrategie onder de noemer 'revitalizing resources'. "Anaerobe zuivering blijft onze core business", bevestigt Heim. "Paques moet op het gebied van biotechnologie de beste blijven. Op dit moment zoeken we partners in de Nederlandse industrie en bij waterschappen om samen pilots op te zetten. Daarbij gaat het niet alleen om het zuiveren van afvalwater maar ook om het teruggewinnen en afzetten van energie en grondstoffen."

Familiebedrijf

Heim kijkt terug op een bewogen periode. In zijn vorige functies bij Stork Materials Technology en Essent had hij al ervaring opgedaan met het leiding geven aan hoogopgeleide technici. Dat kwam goed van pas, want bij Paques heeft het merendeel van het personeel een HBO-opleiding en is een aantal technologen gepromoveerd. "Dat Paques nog steeds een familiebedrijf is, maakt het ook heel bijzonder."

Dat het bedrijf al een stevige voet aan de grond in China had, maakte het bovendien voor Heim extra interessant. In 2008 draaide Paques een recordjaar met een omzet van 51,7 miljoen euro, maar daarna volgden twee zware jaren.

Terwijl de thuisvestiging Balk nog voortging met de gevulde orderportefeuille van het topjaar, sloeg de crisis toe en viel als eerste de verkoop in China eind 2008 ineens helemaal weg. "Maar daarna was het precies andersom. In China trok de markt na een jaar weer heel snel aan, terwijl in 2009 en 2010 de orderontvangst in Balk nog tegenviel."

Investeringsklimaat

Door het herstel van de Chinese watermarkt kon Paques de crisis goed doorstaan. "De chemie draait gelukkig weer op volle toeren en de markt begint ook in Europa langzaam weer aan te trekken", constateert Rob Heim. "We komen de financiële crisis langzaam weer te boven. We hebben twee minder goede jaren achter de rug", geeft hij openhartig toe. "Ons bedrijf zit in de kapitaalgoederenmarkt, waardoor we afhankelijk zijn van het investeringsklimaat."

Of het geluk was dat de twee vestigingen elkaar tijdens de crisis konden compenseren, kan hij moeilijk inschatten. De regionale spreiding heeft het bedrijf door de crisis geholpen, maar hier was het de oprichter Jos Pâques niet om te doen toen hij in 1997 de vestiging in Shanghai begon. "Het was een periode waarin westerse bedrijven volop activiteiten begonnen te ontwikkelen in China. Het was een enorme groeiemarkt." Inmiddels werken er in Sjanghai 200 mensen, zelfs meer dan in Balk, waar 175 mensen werken.

Biotechnologie

In 1981 leverde Paques zijn eerste anaerobe waterzuivering en door de jaren is daaromheen een aantal aanverwante biotechnologieën ontwikkeld. "Het is allemaal vrij natuur-

lijk ontstaan", legt Heim uit. "Bij anaerobe zuivering van afvalwater ontstaat biogas. Om dat te kunnen gebruiken als biobrandstof, moet het eerst worden ontzwaveld. Zo ontstond de biologische gasontzwavelingstechniek Thiopaq. Van het een kwam vervolgens het ander, want het bleek dat de zwavelminnende bacteriën goed bestand waren tegen hoge druk. We konden ze dus ook inzetten in de olie- en gasindustrie voor het ontzwavelen van aardgas en andere gasen die ontstaan bij kolenvergassing en op raffinaderijen." De nieuwe bedrijfsstrategie 'revitalizing resources' moet het imago van Paques als hightech, innovatief milieubedrijf verder versterken. "Vroeger kochten klanten onze installaties ook al uit milieuoverwegingen, maar ze brachten dat nooit zo sterk naar voren." Volgens Heim is het in de industrie nu belangrijker geworden dit te communiceren. "De wereld verandert en de consument wordt kritischer."

Ben en Jerry's

Heim ziet in de recente verkoop van een Biopaq AFR-installatie aan Unilever een mooi voorbeeld van deze ontwikkeling. De levensmiddelenproducent heeft een duidelijke keus gemaakt voor duurzaam en maatschappelijk verantwoord ondernemen. De Ola-fabriek in Hellendoorn, waar Ben & Jerry's ijs wordt gemaakt, heeft nu in een anaerobe waterzuivering geïnvesteerd die biogas produceert. Deze milieuvriendelijke werkwijze wordt levensgroot op de reactor afgebeeld. Bij de installatie komt ook een bezoekerscentrum waar onder andere wordt uitgelegd hoe de vetten in het afvalwater worden omgezet in biogas. Niet alleen het imago telt, dat weet Heim ook. De strate-

gie van Paques is erop gericht dat de afzet van herwonnen grondstoffen sterk gaat verbeteren. "Je ziet het bij de afzet van organisch afval. In tegenstelling tot enkele jaren geleden zijn vergisters nu zeer gewild." Heim ziet het simpel. "Als je ergens overschotten hebt en ergens anders tekorten aan bepaalde grondstoffen, dan krijg je handel. Onze installaties leveren grondstoffen met veel goede eigenschappen zoals bijvoorbeeld biologisch zwavel en struviet. Die vertegenwoordigen duidelijk waarde, maar het is ook een bewustwordingsverhaal. Daar gaat tijd overheen."

Positie in Nederland versterken

De laatste twee jaar zijn met name in Europa moeilijk geweest. "Je zoekt naar een antwoord, ook door kritisch naar de kosten te kijken. Maar er is meer nodig. Ik ben ook meer naar Nederland gaan kijken. Hoewel negentig procent van onze omzet uit het buitenland komt, zijn we toch een echt Nederlands bedrijf."

Als nichespeler op de wereldmarkt is Paques als MKB-bedrijf kwetsbaar en moet daarom nog verder groeien. "We willen onze omzet verdubbelen en daarvoor zullen we ook onze nationale positie moeten versterken. Om die reden willen we nieuwe pilots opzetten met de industrie en waterschappen. Maar we hopen ook op steun van de overheid. Bij het Innovatieprogramma Watertechnologie is altijd veel aandacht geweest voor starters met een innovatieve waterbehandelingstechniek. Ik hoop dat er nu ook aandacht komt voor bestaande watertechnologiebedrijven als Paques en Norit. Wij hebben ons bewezen maar kunnen alle extra steun gebruiken om internationaal te kunnen groeien."